

NYA REGLER - NYA MÖJLIGHETER

Text: Peter Svensson (peter.b.svensson@seb.se)

Vi på SEB har drygt 300 stiftelser med anknuten förvaltning till banken. Det innebär att vi har det yttersta ansvaret för såväl placeringen av stiftelsernas kapital som att avkastningen används i enlighet med respektive stiftelses ändamål. Vi har också hand om all administration såsom bokföring, upprättande av årsredovisningar, kontakt med revisorer och myndigheter m.m. Av våra anknutna stiftelser har 45 stycken varit skattepliktiga. De ändrade skattereglerna som trädde i kraft vid årsskiftet innebär att de skattebefriade ändamålen utvidgas. Det är vår skyldighet att tillvarata de skattepliktiga stiftelsernas intresse att bli skattebefriade, för att därmed kunna öka utdelningen till stiftelsernas ändamål. Peter Svensson är ansvarig handläggare för bankens anknutna stiftelser. Vi frågar honom hur han gör för att se vilka av stiftelserna som kan bli befriade från skatt i framtiden.

Till att börja med har jag granskat stiftelseurkunderna. Det är viktigt att noga ta reda på donators vilja. Det räcker inte att titta på hur ändamålet är formulerat i förvaltningsberättelsen. Det kan under tidens gång ha förenklats eller förkortats och är kanhända inte helt korrekt eller uttömmande återgivet. Det är därför viktigt att gå till ursprungsdokumentet.

Vid granskningen av urkunden bedömer jag möjligheten till skattefrihet. Om stiftelsen ska främja religiös, kulturell eller idrottslig verksamhet, bör den kunna bli skattebefriad. Det kan vara stiftelser som ger medel till en kyrkokör eller bidrag till idrott för handikappade ungdomar. Exempel på stiftelser som fortsatt kommer att vara skattepliktiga är familjestiftelser och stiftelser som ger bidrag till ordenssällskap och liknande, där bidrag eller stipendier lämnas till en snävare krets av personer.

Nästa steg är att gå igenom hur stiftelsens medel faktiskt används. Det kan vara så att användningen behöver justeras något – naturligtvis inom ramen för stiftelsens ändamål – för att bli skattebefriad. Det blir en anledning till att ta upp en dialog om detta med exempelvis utdelningskommittéer och andra organ som lämnar förslag till medlens användning.

Stiftelserna delar oftast ut på föregående års resultat. Detta kan övergångsvis i en del fall bli en svårighet. Huvudregeln är att en stiftelse ska dela ut ca 80 procent av förvaltningsresultatet. Hänsyn tas inte till den skatt som belastar resultatet. Om stiftelsen har en kapitaliseringsföreskrift och det saknas tillräckliga disponibla medel, kan det bli svårt att dela ut tillräckligt. Det kan finnas olika sätt att lösa detta problem på. Jag tittar nu närmare på detta tillsammans med våra stiftelseexperter för att på bästa sätt hantera situationen.

” I dagsläget bedömer jag att drygt hälften av våra skattepliktiga stiftelser i framtiden bör kunna bli skattebefriade.

Om kontrollerna enligt ovan visar att stiftelsen kan bli skattebefriad, gäller det att nu under innevarande år se till att stiftelsen delar ut medel motsvarande ca 80 procent av förvaltningsresultatet. I år blir det extra viktigt för oss att se till att utdelningsrutinerna fungerar.

Det är också lämpligt att skicka in en preliminärdeklaration till Skatteverket med uppgift om att stiftelsen inte längre ska beskattas så att tidigare beslut om preliminärskattebetalningar upphör.

I dagsläget bedömer jag att drygt hälften av våra skattepliktiga stiftelser i framtiden bör kunna bli skattebefriade. Det som årligen gått i skatt – 22 procent av förvaltningsresultatet – kan istället delas ut. Stiftelsen kan då i större utsträckning verka för sitt ändamål och fullfölja donators intentioner. ■

Peter Svensson

BYTE AV SKATTESTATUS

Med de nya skattereglerna kommer flera stiftelser att kunna bli inskränkt skattskyldiga. De stiftelser som uppfyller kraven för inskränkt skattskyldighet under 2014 och därmed byter skattestatus blir enligt en övergångsbestämmelse inte uttagsbeskattade. Om förutsättningar finns är det därför viktigt att utnyttja denna möjlighet under 2014 – sedan är det försent. En uttagsbeskattning kan bli dyr eftersom det innebär att beskattning sker som om alla tillgångar realiserades. Styrelsen har därför ett stort ansvar att arbeta för stiftelsens bästa och att ändamålet uppfylls. Att stiftelsen inte beskattas ska inte registreras hos någon myndighet. Istället ska en särskild uppgift lämnas vid 2015 års taxering istället för en deklaration. Därigenom yrkas på inskränkt skattskyldighet.

Skatt 22%
Kapitalisering 20%
Fullföljdskravet 75 – 80%

Avkastning	100%
Skatt	-22%
Kvar	78%
Kapitalisering 20%	-15,6%
Kvar att dela ut	62,4%

För att kunna lämna en särskild uppgift 2015 krävs följande:

1. De bidrag som delas ut under 2014 omfattas av det nya ändamålskravet.
2. 90 – 95 procent av det som totalt betalas ut ska gå till de allmännyttiga ändamålen.
3. 75 – 80 procent av avkastningen ska betalas ut till de allmännyttiga ändamålen.

De flesta stiftelser delar ut på föregående års resultat. Det innebär att det resultatet belastas med 22 procents skatt, något som Skatteverket inte tar hänsyn till vid fullföljdsberäkningen. Om stiftelsen dessutom har ett högt kapitaliseringskrav kan det bli problem att dela ut tillräckligt

mycket även under en flerårsperiod. Om det inte finns tillräckligt med disponibla medel att dela ut kan ett sätt vara att få tillstånd från Länsstyrelsen att få ta av upparbetade kapitalvinster. Stiftelser som delar ut på innevarande års avkastning slipper detta problem.

Om stiftelser, som enbart har kapitalförvaltning, avsatt medel till periodiseringsfonder ska dessa återföras och tas upp i år. Återför periodiseringsfonderna i redovisningen är detta definitivt och kan inte ändras. Finns det osäkerhet om stiftelsen uppfyller kraven bör återföringen därför endast göras skattemässigt. Om stiftelsen har rörelseinkomster som fortsatt ska beskattas behöver periodiseringsfonderna inte återföras. ■

Text: Brita Löfgren Lewin (brita.lofgrenlewin@seb.se)

STIFTELSEHANDBOKEN - NY UPPLAGA

Stiftelsehandboken ger en heltäckande introduktion och handledning om det mesta som rör stiftelser. Den behandlar de legala områdena skatterätt, civilrätt, redovisning och revision. Den fördjupar sig i frågorna om kapitalförvaltning och utdelningspolitik. Här får du också veta hur bildandet och det praktiska arbetet i en stiftelse går till.

Boken är illustrerad med exempel, vägledande rättsfall, beräkningsexempel för avkastning och risk samt mallar för kallelser och protokoll. Den innehåller även lagtextbilagor.

Författarna arbetar på SEB, som är ledande inom stiftelseförvaltning. De representerar olika expertområden och har mångårig erfarenhet av praktiskt stiftelsearbete. Alla centrala frågor som de har stött på, inte minst i egenskap av styrelseledamöter i stiftelser, finns med i boken.

För beställning besök www.nj.se eller närmaste bokhandel.

NYA REGELVERK GÖR OSS ALLT MER FRÅGVISA

Många företag inom den finansiella sektorn arbetar idag intensivt med att implementera de regelverk som kommer i svallvågorna efter finanskrisen 2008. Tungt vägande skäl för flera av reglerna är att öka stabiliteten i det globala banksystemet, öka transparensen i marknaden och inte minst att öka skyddet för kunderna. Sedan länge följer också bankerna regelverk som successivt blir mera omfattande vad gäller att uppnå god kundkännedom och förhindra att bankerna utnyttjas av kriminella för att tvätta svarta pengar. Dessa syften är högst lovvärda. Som ett led i detta ser vi kontinuerligt över och anpassar system, processer och rutiner. Det innebär också att vi ibland måste ställa en del frågor eller hämta in information från dig som kund.

Penningtvätsreglerna innebär att bankerna är skyldiga att ställa en hel del frågor. Exempelvis måste banken förstå syftet med en transaktion och kan vara skyldig att ställa frågor om var pengar kommer ifrån, förmögenhetens ursprung, be att få se kopior av kvitton och avtal. Om vi inte förstår varför kunden vill få en tjänst utförd får vi inte utföra den. Vi är också skyldiga att anmäla till Finanspolisen om det är så att vi misstänker penningtvätt.

Ett sådant exempel är just nu frågan om identifiering av kunder. För en tid sedan meddelade Finansinspektionen att bankerna måste hämta in kopior av ID-handlingar även för dem som blev kunder före 2009. Så trots att vi sedan länge känner dig måste vi be om att få se din identitetshandling.

Vi på Compliance vet att vi under överskådlig tid kommer att vara sysselsatta med nya regelverk och vi hoppas att ni ska ha förståelse för att banken ibland är lite frågvis. ■

Text: Åsa Vilson-Bergstedt, Head of Compliance SEB (asa.vilson.bergstedt@seb.se)

STIFTELSEEXPERTER PÅ NÄTET

På SEB:s hemsida under "Våra experter" publicerar våra stiftelseexperter notiser om aktuella frågor som berör stiftelser. Här publiceras även nyhetsbrevet Stiftelser.

De senaste notiserna berör:

- Länsstyrelserna granskar förvaltningsberättelserna
- Samförvaltade stiftelser – löpande bokföring och verifikationer
- Nya skattregler beslutade

Du hittar stiftelseexperterna på www.seb.se/stiftelser

35 ÅR MED STIFTELSE

Text: Ann-Catherine Sandell (ann.catherine.sandell@seb.se)

Det är oklart hur länge vi har haft stiftelser i Sverige, men i vart fall sedan medeltiden. Från början var det vanligast till förmån för kyrkor, kloster eller till andra fromma ändamål. Nu ungefär 500 år senare har naturligtvis bilden förändrats. Med det i bakhuvudet är 35 år inte mycket att yvas över. Min bekantskap med stiftelser inleddes i mitten på 70-talet under en kort tid på Kammarkollegiets permutationsavdelning. Så här i efterhand kan jag konstatera att, som med allt annat, blir världen krångligare ju mer man vet och kan. Okunskap kan innebära en betydligt enklare beslutsprocess än om man belastas med vetskap om en massa regler. Inställningen var en annan då, det fanns ingen lagstiftning som lämnade svar. Kammarkollegiet tog sig t.ex. alltid friheten att, så snart en stiftelse var föremål för permutation, lägga till en föreskrift om att stiftelsen blev tvungen att framöver alltid kapitalisera minst tio procent av den

årliga avkastningen. Organisationer med många s.k. fonder, som i dagens läge är att anse som stiftelser, gjorde ambitiösa arbeten med att sammanställa reglementen för fonderna för att ge dem så likalydande bestämmelser som möjligt. Här i banken var det vanligt att när någon föreskriver i ett testamente om inrättande av en stiftelse, skrevs stadgar när stiftelsen skulle bildas med en rad bestämmelser som stiftaren själv inte alls hade skrivit någonting om.

De här 35 åren har inneburit en otroligt stor förändring i synen på och hanteringen av stiftelserna. Vi fick en stiftelselag år 1996. Förändringarna är, enligt min uppfattning, till det bättre. Tidigare var det inte ovanligt att styrelsen kunde glida på ändamålet. I de flesta fall var det inte illa menat, men man intalade sig att pengarna gjorde mycket större nytta på något annat sätt än vad stiftaren tänkt sig. En verkställande ledamot i en stiftelse gav t.ex. födelsedagspresenter från stiftelsen till damerna i sitt grannskap. Behöver jag säga att ändamålet var ett helt annat?

År 1984 skrev tidningen Affärsvärlden "30 miljarder i aktier hos okända stiftelser". Tidningen hade gjort en omfattande kartläggning genom att läsa VPC-listor och hade hittat 150 stiftelser, vilka av naturliga skäl främst blev stiftelser med anknytning till kända företagsfamiljer som Wallenberg, Kempe, Söderberg, Crafoord m.fl. Man skrev att "det lär

finnas över 50 000 olika stiftelser, som kanske äger uppemot 50 miljarder." "Insynen är begränsad eller obefintlig. Myndigheterna tycks ha kapitulerat." Stiftelser framställdes alltså som något mystiskt och oätkomligt.

Sedan 1984 har en del stiftelser försvunnit och andra tillkommit.

Idag finns ca 17 000 stiftelser med ca 270 miljarder i kapital. Det var

alltså inte så många stiftelser som man trodde, men idag har deras kapital mångfaldigats. Stiftelselagen har medfört betydligt mer ordning och reda.. Om cirka två år måste alla stiftelser vara registrerade. De flesta stiftelser ska skicka in sina årsredovisningar till länsstyrelsen, där de utgör offentliga handlingar. De som

inte behöver skicka in årsredovisningar är ändå skyldiga att hålla dem tillgängliga. Vem som helst som är intresserad av en stiftelse, kan gå till länsstyrelsen och begära att få ta del av årsredovisningen. Länsstyrelsen ska då kräva in den för att sen lämna ut till den som efterfrågar den.

Förändringar tar tid. Det har gått nästa 20 år sedan lagen infördes, men fortfarande finns en okunskap om vad som är tillåtet och inte tillåtet. Många stiftelser visar sig – utan att veta om det – leva efter stadgar som har ändrats på ett otillåtet sätt. Vad som jag själv i dagsläget uppfattar som lite problematiskt är att myndigheterna verkar gå mot en allt striktare tillämpning av reglerna. De lutar sig mer mot en bokstavstolkning av regler än att se till stiftelsens och ändamålets bästa.

Det är roligt att arbeta med stiftelser. Det är roligt att träffa ledamöter med specialkunskaper om de mest skilda områden, att träffa ledamöter som brinner för sin sak och att se att medel från stiftelser gör gott och kan göra skillnad. ■

Ann-Catherine Sandell

” En verkställande ledamot i en stiftelse gav till exempel födelsedagspresenter från stiftelsen till damerna i sitt grannskap. Behöver jag säga att ändamålet var ett helt annat?

FRÅGA OSS OM STIFTELSE

Mejla till Stiftelsebrevet@seb.se

Redaktion: Kerstin Fagerberg (redovisningsexpert), Bo Henriksson (portföljansvarig), Ann-Catherine Sandell (bankjurist), Brita Löfgren Lewin (skattejurist)

Ansvarig utgivare: Helena Wallenberg (chef för Stiftelsetjänst)

Layout/produktion: Markus Lind **Tryck:** Elanders Sverige, Falköping 2014
Nyhetsbrevet kan även läsas på www.seb.se/stiftelser

